

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 63/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť D. S. a V. S., obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. D. M., P., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 48/2010 a jeho uznesením z 25. novembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. S. a V. S. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2011 doručená sťažnosť D. S. a V. S., obaja bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. D. M., P., ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 48/2010 a jeho uznesením z 25. novembra 2010.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli:

„Žalobcovia sa žalobou domáhali určenia neplatnosti výšky nájomného za byt tvrdiac, že predmetný byt je náhradným bytom, ktorý predstavuje bytovú náhradu za ich pôvodný byt, ktorý museli opustiť z dôvodu vykonávania rekonštrukcie budovy, v ktorej sa tento byt nachádzal, pretože v rámci tejto rekonštrukcie tento ich pôvodný byt zanikol. Tvrdili preto, že bytová náhrada, ktorá im mala byť poskytnutá musí byť primeraná, keď v zmysle § 712a ods. 1 OZ zahŕňa primeranosť bytovej náhrady aj nájomné zodpovedajúce nájomnému, ktoré mali v pôvodnom byte, ktorý rekonštrukciou zanikol.

Okresný súd v Kežmarku o tejto žalobe žalobcov rozhodol rozsudkom z 24. 3. 2004, č. k. 3 C 269/02-140 tak, že žalobe vyhovel, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom trovy konania.

Proti tomuto rozsudku sa žalovaný odvolal. Vyčítal prvostupňovému súdu nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci. ...

K tomuto odvolaniu sa žalobcovia vyjadrili písomným podaním z 13. 9. 2004. Žiadali prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.“

Krajský súd 7. februára 2007 vec prerokoval a žiadal predloženie ďalších písomných dôkazov. Na pojednávaní konanom 14. februára 2007 rozhodol tak, že zmenil rozsudok prvostupňového súdu, žalobu zamietol a účastníkom trovy konania nepriznal.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že „Krajský súd v Prešove odňal žalobcom možnosť konať tým, že napadnutý rozsudok zamietol z úplne iných dôvodov, ako tých, z ktorých sa zrušenia domáhal odvolateľ. Túto skutočnosť dokonca Krajský súd v Prešove aj priznáva a to výslovne na str. 7 v treťom odseku svojho rozhodnutia. Žalobcovia tak nemali možnosť uplatniť svoje práva účastníka konania vo vzťahu k tým zrušujúcim dôvodom, pre ktoré zrušil napadnuté rozhodnutie krajský súd.“

Sťažovatelia podali proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu č. k. 12 Co 7/2007-184 zo 14. februára 2007 dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). V dovolaní namietali, že krajský súd im odňal možnosť konať pred súdom tým, že napadnutý rozsudok zamietol úplne z iných dôvodov ako tých, na základe ktorých sa žalovaný domáhal jeho zrušenia.

Dovolaniu sťažovateľov (žalobcov) najvyšší súd vyhovel a uznesením sp. zn. 1 Cdo 89/2009 z 28. júla 2010 napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Sťažovatelia uvádzajú, že v odôvodnení svojho uznesenia sa najvyšší súd stotožnil s dovolacími dôvodmi sťažovateľov.

V nadväznosti na rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľov krajský súd zrušil rozsudok Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľom doručený 19. januára 2011.

Podľa názoru sťažovateľov krajský súd týmto rozsudkom porušil zákon, pričom došlo aj k porušeniu ich základných práv a slobôd. V sťažnosti uvádzajú tieto argumenty:

«Ako je to výslovne uvedené v odôvodnení rozhodnutia, jediným dôvodom pre ktorý krajský súd prvostupňové rozhodnutie zrušil bolo to, že je potrebné skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu na podaní takejto žaloby na strane žalobcov, čo prvostupňový súd v predchádzajúcom prvostupňovom konaní údajne neurobil.

Nezákonnosť tohoto postupu a rozhodnutia krajského súdu spočíva v nasledovnom:

1/ v celom zrušujúcom uznesení nie je ani zmienky o tom, z akého dôkazu či skutočnosti vyvodil odvolací súd záver, že prvostupňový súd sa nezaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu u žalobcov na podaní takejto žaloby. Tým je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a arbitrárne.

2/ Tvrdenie odvolacieho súdu, že prvostupňový súd neskúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na podaní takejto žaloby nielenže nemá oporu v súdnom spise, ale mu odporuje:

V odôvodnení prvostupňového rozsudku je expressi verbis na čl. 142 v odseku 3 je uvedené: „Z dôvodov právnej neistoty a sociálnej núdze podali procesnému súdu návrh na

určenie neplatnosti výšky nájomného, pričom touto situáciou zdôvodňovali aj naliehavý právny záujem“.

Ďalej v odseku 6 je uvedené: „Súd uznal argumentáciu žalobcov, uznal, že ich žaloba je po práve a preto žalobe vyhovel...“

Tento exaktný, jednoznačný a nespochybniteľný text prvostupňového rozsudku preukazuje, že nie je pravdivé tvrdenie odvolacieho súdu, že prvostupňový súd neskúmal naliehavý právna záujem žalobcov na podaní takejto žaloby. Práve naopak, toto tvrdenie odvolacieho súdu odporuje obsahu spisu, ktorý preukazuje, že prvostupňový súd ho skúmal a uznal a videl ho v stave právnej neistoty žalobcov o tom, či takéto vysoké nájomné majú zaplatiť alebo nie, či je stanovené v súlade s právom alebo nie. A až po takomto zistení existencie naliehavého právneho záujmu - in fine - prvostupňový súd uznal že ich žaloba je po práve, teda že sa ňou odstráni tento stav právnej neistoty a na tom základe rozhodol aj o veci samej.

3/ Odvolací súd preto konal a postupoval a rozhodol nespravodlivo, keď zrušil prvostupňový rozsudok z neexistujúceho dôvodu a to navyše, keď pri riadnom preštudovaní spisu vedieť mal a mohol, že tento dôvod zrušenia neexistuje. Týmto svojim nesprávnym postupom a nespravodlivým rozhodnutím spôsobil predĺženie stavu právnej neistoty u žalobcov /a nakoniec aj u žalovaného/, ktorý stav právnej neistoty už v tejto veci trvá 9 rokov od podanie tejto žaloby.

4/ Porušil tým základné právo sťažovateľov na prejednanie a rozhodnutie ich veci spravodlivo a bez zbytočných prieťahov. Podľa už ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu sa totiž za prieťah v konaní považuje nielen nečinnosť súdu, ale aj nesprávna činnosť /postup/ súdu.

Nesprávna činnosť Krajského súdu Prešov v tejto veci, ktorá spôsobila prieťahy v konaní je navyše opakovaná a dlhodobá. Preukazuje to aj rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým bolo zrušené predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu, ktorým nezákonne, tzv. prekvapujúcim rozsudkom, zmenil predchádzajúce rozhodnutie prvostupňového súdu.

5/ Nesprávna činnosť krajského súdu a jeho nespravodlivé rozhodnutie majúce za následok prieťah v tomto konaní sú preukázané aj tým, že ak by skutočne mala byť otázka naliehavého právneho záujmu dôvodom zrušenia prvostupňového rozhodnutia, tak už vo svojom prvom rozsudku zrušenom dovolacím súdom, sa mal krajský súd touto otázkou

zaoberať, ale urobil to až teraz, t. j. 7 rokov po podaní odvolania proti prvostupňovému rozsudku.

6/ Toto je aktuálne najmä vzhľadom na ďalšiu vadu v konaní krajského súdu a to, že nedostatok naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov nenamietal žalovaný v podanom odvolaní a teda vzhľadom na ust. § 212 ods. 1 O. s. p. sa odvolací súd touto otázkou nemal vôbec zaoberať - prekročil odvolacie dôvody, ktorými je viazaný. Konal teda aj nespravodlivo, pretože sa ako odvolacím dôvodom zaoberal tým, čo odvolateľ v odvolaní nenamietal. /V tejto súvislosti dávame znova do pozornosti, že sa tu opakuje tá istá vada, ktorej sa dopustil krajský súd aj vo svojom prvom odvolacom rozhodnutí, pretože aj vtedy zmenil prvostupňový rozsudok z dôvodu, ktorý odvolateľ neuplatňoval v odvolaní ako odvolací dôvod, teda našiel ho odvolací súd sám/. Odvolací súd teda koná jednostranne v prospech žalovaného, hľadá zaň dôvody nevyhovenia žalobe - porušuje zásadu objektivity, nestrannosti a kontradiktórnosti konania. Koná teda nespravodlivo v zmysle čl. 46 Ústavy SR.

Ak by sa však krajský súd chcel brániť voči tejto námietke tým, že súd je povinný skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu ex offio a to v každom štádiu konania, tak ju mal takto posúdiť sám v tomto terajšom odvolacom konaní /keď ju už neskúmal vo svojom prvom odvolacom rozhodnutí/ a nezrušovať prvostupňové rozhodnutie preto, že odvolací súd nemôže ako druhoінстанčný túto otázku skúmať, z dôvodu porušenia zásady dvojinštančnosti.

Nakoniec aj v tomto smere si odvolací súd sám svojim konaním odporuje, pretože sa existenciou naliehavého právneho záujmu v odvolacom konaní skutočne sám aj zaoberal a to dokonca dvakrát: prvýkrát pri prvom svojom rozhodnutí zrušenom dovolacím súdom keď zrejme uznal, že naliehavý právny záujem žalobcov je daný, pretože zmenil prvostupňové rozhodnutie a žalobu zamietol z iného dôvodu ako z nedostatku naliehavého právneho záujmu. Druhýkrát teraz - po zrušení jeho prvého rozhodnutia dovolacím súdom - a to na pojednávaní 25. 11. 2010, ako to preukazuje zápisnica z tohto pojednávania. Tam to zisťoval položením priamych otázok o naliehavom právnom záujme tak žalujúcej ako aj žalovanej strane a zistil z ich odpovedí, že naliehavý právny záujem je daný a zistil to dokonca dvojnásobne: raz z dôvodu uvedeného žalobcami, t. j. aby sa odstránil ich stav právnej neistoty o tom, či majú zaplatiť takéto nájomné, ktoré už dlhodobo neplatili a preto

ho dlhujú alebo nie a druhýkrát ho potvrdila právna zástupkyňa žalovaných keď uviedla, že sú prerušené dve súdne konanie z dôvodu, že v nich konajúce súdy čakajú na právoplatné rozhodnutia o tejto veci.

Táto znôška nezákonnosti, ktorých sa odvolací súd dopustil mala z hľadiska doby trvania tohto konania ten následok, že od začatia odvolacieho konania, t. j. od podania odvolania žalovaných dňa 10. 8. 2004 - t. j. 7 rokov - nedošlo k odstráneniu právnej neistoty v postavení žalobcov o tom, či majú zaplatiť nájomné v žalovaným stanovenej a požadovanej výške, pričom za dobu trvania táto suma a teda dlh žalobcov dosiahol značnú výšku, ku ktorej sa „vd'aka“ týmto priet'ahom v konaní pridáva úrok z omeškania.

Táto neprimerane dlhá doba odvolacieho konania je v jednoznačnej príčinnej súvislosti s nesprávnou činnosťou a nespravodlivým rozhodnutím odvolacieho súdu v odvolacom konaní, ktorá čo je preukázaná objektívne:

1/ rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorým zrušil prvý odvolací rozsudok krajského súdu ako nezákonný z dôvodu nesprávnej činnosti odvolacieho súdu spočívajúcej v tom, že zmenil prvostupňový rozsudok z dôvodu, ktorý nebol uvedený v odvolaní a navyš nedal žalobcom ani možnosť sa k tomuto súdom „nájdeneému“ dôvodu zmeny prvostupňového rozsudku vyjadriť /tzv. prekvapivý rozsudok/,

2/ znením odôvodnenia prvostupňového rozsudku, ktorým je preukázané, že prvostupňový súd zisťoval a zistil v prvostupňovom konaní existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na podaní tejto žaloby a teda že nezákonne, nesprávne, nespravodlivo /bez dôvodu/ zrušil odvolací súd tento prvostupňový rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie prvostupňového súdu z dôvodu, že neskúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na podaní tejto žaloby.»

Sťažovatelia po výzve ústavného súdu na spresnenie petitu ich sťažnosti doručenej ich právnomu zástupcovi v podaní z 18. januára 2012 (doručeným ústavnému súdu 24. januára 2012) navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľov D. S., nar... a V. S., nar... oboch bývajúcich v B. na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd uznesením Krajského súdu Prešov č. k. 12 Co 48/2010-248 z 25. novembra 2010 porušené bolo.

2/ Základné právo sťažovateľov D. S., nar... a V. S., nar... oboch bývajúcich v B. na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (správne má byť zrejme čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) uznesením Krajského súdu Prešov č. k. 12 Co 48/2010-248 z 25. novembra 2010 porušené bolo.

3/ Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12 Co 48/2010-248 z 25. novembra 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán (krajský súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

1. Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 12 Co 48/2010-248 z 25. novembra 2010, ktorým krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 3 C 269/02-140 z 24. marca 2004 a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľov označeným rozsudkom tak, že ich návrhu vyhovel. Z odôvodnenia označeného rozsudku vyplýva, že „*Súd teda vykonaným dokazovaním po zhodnotení dôkazov jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel k názoru, že žaloba je dôvodná a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.*

Súd uznal argumentáciu žalobcov, uznal, že ich žaloba je po práve a preto žalobe vyhovel po zistení, že pôvodný byt žalobcov po rekonštrukcii zanikol, že žalobcovia pôvodný byt museli vypratať, z dôvodov verejného záujmu, teda záujmu Mesta K. a preto mali právo na primeraný náhradný byt v zmysle § 712a ods. 1 OZ. Súd ďalej zohľadnil, že už k novému bytu, do ktorého sa žalobcovia nasťahovali bola s nimi uzavretá nájomná zmluva za tých istých podmienok ako k pôvodnému bytu. Ak teda berieme do úvahy, že žalobcovia mali právo na náhradný byt, pretože svoj pôvodný byt museli vypratať, naviac v skutočnosti zanikol potom mali právo na poskytnutie náhradného bytu, pričom náhradný byt im mal byť poskytnutý približne v rovnakej veľkosti, v lokalite, v ktorej predtým bývali a pri posudzovaní primeranosti náhradného bytu, nemožno odhliadnuť aj od primeranosti výšky nájomného.

Pri svojom rozhodovaní súd neakceptoval to, resp. tvrdenia svedkov o tom, že zmeny v projekte vyvolali iniciatívne žalobcovia. O zmenách v projekte, v projektovej dokumentácii, o zmenách stavebných úprav rozhoduje investor, teda mesto - kompetentný štatutárny zástupca mesta a teda nie žalobcovia. Samozrejme, že žalobcovia istým spôsobom aj museli - boli donútení vyvíjať aktivity na úpravu priestorov, keď vlastne zistili, že projekt ráta so zmenou ich 3-izbového bytu na 2 1-izbové a vlastne po rekonštrukcii by sa nemali kde vrátiť.

Súd preto konštatuje, že nájomné tak, ako bolo stanovené výmerom dňa 1. 6. 2001 odporuje zákonu a je neplatné, teda ide o neplatný právny úkon z dôvodov, že takýto postup nie je v súlade s ust. § 712a/ ods. 1 OZ.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. “.

Proti rozsudku okresného súdu podali žalovaní odvolanie.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Co 7/2007 zo 14. februára 2007 vyplýva, že žalovaní „žiadali napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo rozhodnutie zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť“. Argumentovali tým, že „súd z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a tieto nesprávne vyhodnotil. Súd vo veci konštatoval, že platobný výmer, ktorým bola stanovená výška nájomného v byte žalobcov je neplatný. Súd nedostatočne zdôvodnil svoje rozhodnutie a nevyporiadal sa so všetkými vykonanými dôkazmi, ak konštatoval, že nájomné je stanovené neplatne, pretože odporuje zákonu. Konkrétne ustanoveniu § 712a ods. 1 Obč. zákonníka. Žalovaní preukázali, že dôvodom uzavretia nájomnej zmluvy k bytu č. 10 nebola potreba naložiť s ich pôvodným bytom z dôvodu verejného záujmu. Podľa § 712a Obč. zákonníka nájomca má právo na náhradný byt plochou, vybavením, umiestnením a výškou nájomného primeraný bytu, ktorý sa má vypratať, ak nájomný pomer skončil z dôvodov podľa § 711 ods. 1 písm. a/ a e/ alebo písm. f/ Obč. zákonníka. Súd však neuviedol, ktorý dôvod zoberal do úvahy. Vzhľadom na zistený skutkový stav je predpokladom, že dôvodom bolo ustanovenie § 711 ods. 1 písm. e/ Obč. zákonníka. Podľa toho prenajímateľ môže vypovedať nájom bytu, ak je potrebné z dôvodu verejného záujmu

s bytom alebo domom naložiť tak, že byt nie je možné užívať, alebo ak byt alebo dom vyžaduje opravy, pri ktorých vykonávaní nie je možné byt alebo dom počas 6-tich mesiacov užívať. V konaní však nebolo preukázané, aby žalovaní v 1/ alebo 2/ rade mali vôľu uzatvárať dohodu o skončení zmluvy o nájme pôvodného bytu č. 1, nachádzajúceho sa na prízemí domu z dôvodu, že by to bolo nutné vo verejnom záujme. Naopak, bolo preukázané, že ku skončeniu nájomnej zmluvy k pôvodnému bytu č. 1 došlo z dôvodu, že žalobcovia už obývali byt č. 10 nachádzajúci sa na 1. poschodí a mali by tak dva byty. V rozpore s pôvodnou projektovou dokumentáciou došlo k vytvoreniu spomínaného 3-izbového bytu č. 10 na prvom nadzemnom podlaží. To potvrdila výpoveď svedka Ing. arch. J. F. Žalobcovia niekedy v roku 2000 prišli za ním do ateliéru a žiadali vykonať dispozičné opravy v jednom z bytov tak, že budú oni ako nájomcovia užívať tieto novozrekonštruované a upravené úpravy a že pôjdu z menšieho do väčšieho bytu. To svedčí o tom, že dôvodom ukončenia nájomnej zmluvy k bytu č. 1 nebola vôľa žalovaných nájomný vzťah ukončiť. Dôvodom bola snaha žalobcov získať iný byt ako ten, ktorý pôvodne užívali. Súd v tejto veci neakceptoval tvrdenia svedkov, že zmeny v projekte vyvolali iniciatívne žalobcovia. Súd sa tiež nevyporiadal s tým, že byt č. 10 na prvom nadzemnom podlaží vznikol bez súhlasu mesta ako investora.

Nestotožňujú sa s názorom súdu, že žalobcovia museli vyvíjať aktivity na úpravu priestorov, keď zistili, že projekt ráta so zmenou ich 3-izbového bytu na 2 1-izbové byty. Vlastne po rekonštrukcii by sa nemali kde vrátiť. Žalobcovia ako nájomcovia nemali žiadne právo rozhodovať o stavebných úpravách domu. To prislúchalo iba Mestu K. ako vlastníkovi domu. Aj takéto konštatovanie súdu je dôkazom toho, že žalobcovia neoprávnene zasahovali do plánovanej realizácie rekonštrukcie bytu. Žalovaní nedali žalobcom pokyn na vysťahovanie sa z ich pôvodného bytu a nasťahovanie sa do iného. Dohoda o ukončení nájomnej zmluvy bola podpísaná až v mesiaci júl 2001. K podpisu došlo z dôvodu, aby žalobcovia neplatili za dva byty. Žalobcom ani nebola doručená výpoveď z nájmu. Byt č. 10, ktorého nájomcami sú v súčasnosti žalobcovia, nie je náhradným bytom z rozhodnutia žalovaných. O vyhotovení tohto bytu žalovaní nerozhodli slobodne, ale v dôsledku zistenia, že práce v dome neprebiehajú podľa projektovej dokumentácie. Už boli vykonané v takom rozsahu, že bolo nehospodárne požiadať o vrátenie do pôvodného stavu. Z pôvodného bytu

sa žalobcovia jednoznačne vystaňovali svojvoľne.“ (citované z rozsudku krajského súdu, pozn.).

Na základe odvolania podaného žalovanými krajský súd rozsudkom sp. zn. 12 Co 7/2007 zo 14. februára 2007 zmenil označený rozsudok okresného súdu tak, že návrh sťažovateľov (ktorým „žiadali v žalobe určiť, že nájomné za užívanie bytu č.10, stanovené uznesením Mestského zastupiteľstva Mesta K. z 22. 5. 2001 a platobným výmerom MPBH K. vo výške 3.004,- Sk mesačne je neplatné“, a „vysloviť neplatnosť nájomného za užívanie bytu č. 10“) zamietol z týchto dôvodov:

„Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Je to vymedzenie definície právneho úkonu. Konanie subjektu, ktorý tejto definícii nezodpovedá, nie je možné považovať za právne úkony, preto v takomto prípade nie je možné uvažovať ani o prípadnej platnosti či neplatnosti právneho úkonu.

Ak sa niekto domáha vyslovenia neplatnosti právneho úkonu (§ 38 Obč. zákonníka) musí v tomto prípade preukázať, že išlo o právny úkon. Podľa žaloby je napádané nájomné stanovené Mestským zastupiteľstvom v K. a platobným výmerom MPBH K. Podľa žaloby sa za právny úkon považuje nájomné.

Odvolaací súd v tomto prípade vychádzal z toho čo je nájomné. Podľa § 663 Obč. zákonníka nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne užíval (v dojednanej dobe), pričom pojmovým znakom nájmu je, že zriaďuje sa za odplatu (nájomné). Podľa § 671 ods.1 Obč. zákonníka nájomca je povinný platiť nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania, teda pod nájomným je treba rozumieť poskytovanú odplatu za prenechanie určitej veci na dočasné užívanie. Nedostatok zmluvného dojednaní o výške nájmu nemá za následok neplatnosť nájmovej zmluvy.

Nájomné a úhrada za plnenie poskytované s užívaním bytu sú upravené v § 696 Obč. zákonníka, že spôsob výpočtu nájomného, úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu, spôsob ich platenia... ustanovuje osobitný právny predpis. Tu sa má na mysli zákon o cenách č. 18/2001 Z. z., či výnos Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR

o regulácii cien nájmu bytov. O výške nájomného potom rozhoduje obec, ak sa nájomné týka mestských bytov.

Orgánmi obce sú obecné - mestské zastupiteľstvo a starosta obce (§ 10 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení). Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľským zborom obce zloženým z poslancov zvolených obyvateľmi obce. Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce. Podľa § 12 ods. 2 zákona o obecnom zriadení obecné zastupiteľstvo rokuje vždy v zbore a takéto rozhodnutia zboru majú formu uznesenia či nariadenia.

Právny úkon má byť prejavom vôle právneho subjektu spôsobilého na práva a povinnosti. Takúto spôsobilosť môže mať len fyzická osoba a právnická osoba, nie orgány takýchto právnických osôb. Za právnické osoby konajú jej štatutárni zástupcovia, preto nie je možné priznať spôsobilosť na právne úkony kolektívnym orgánom obce, pretože tieto kolektívne orgány obce nerobia právne úkony. Nie je možné už formulovanú vôľu (vo forme nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva) tohto orgánu zamieňať za jednanie jeho jednotlivých členov, poslancov (obecných zástupcov). Poslanci sa totiž zákonom stanoveným spôsobom podieľajú na vytváraní rozhodnutia takéhoto orgánu. Pritom zhromaždenie obecného zastupiteľstva nie je orgánom oprávneným prejavovať vôľu obce navonok, spôsobom, ktorý by činil z ich rozhodnutia právny úkon obce. Obecné zastupiteľstvo nie je orgánom spôsobilým vykonávať v mene obce právne úkony, pričom uznesenia či nariadenia nerobia poslanci ako fyzické či právnické osoby, ale prijíma ich obecné zastupiteľstvo, teda kolektívny orgán obce.

Ak nájomné ako také určené mestským zastupiteľstvom nie je právnym úkonom a nerobil ho (právny úkon) subjekt spôsobilý na práva a povinnosti (robil ho orgán obce) nie je možné podľa príslušných ustanovení Obč. zákonníka napádať neplatnosť nájmu, ak neplatnosť sa týka právnych úkonov a tým nie je nájomné, i keď stanovené obecným zastupiteľstvom. Preto nie je možné domáhať sa neplatnosti nájmu. Nájom je formou odplaty, termín pri nájomných vzťahoch, nie je prejav vôle, ale konkrétne rozhodnutie určitého orgánu. Preto by sa malo pri nesúhlase so stanovenou výškou nájomného napádať rozhodovanie obecného zastupiteľstva, nie už formulovaná vôľa (stanovená výška nájmu) tohto obecného zastupiteľstva.

Aj keď nebolo žalovanými priamo namietané, že takýto petit žaloby o neplatnosť nájmu nemôže byť úspešný, pričom z vyjadrení žalovaných sa dalo usudzovať, že trvajú na platnosti rozhodnutia o nájme, resp. výmeru o nájme, tak odvolací súd musel prihliadnuť na všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch o tom, kto je nositeľom práv a povinností a kto môže svojimi právami vyvolať aj právne následky. Preto bolo potrebné prihliadnuť na to, že nie je možné potvrdzovať rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak posudzuje platnosť či neplatnosť formulovanej vôle orgánu a neposudzuje sa, či rozhodovanie mestského zastupiteľstva bolo v súlade so zákonom a právnymi predpismi.

O jazykovom pojme - nájme - nie je možné hovoriť, či je platný či neplatný. Ak by sa vyslovilo, že nájmné je neplatné, stále by zostalo nedotknuté rozhodnutie mestského zastupiteľstva o stanovení nájmu a o tom sa nerozhoduje. Spor bol vedený o neplatnosť nájmu, nie o obsahu rozhodnutia mestského zastupiteľstva. Ak nie je možné považovať nájmné za právny úkon, nie je možné rozhodovať, či nájmné je platné alebo neplatné. Ak žalobcovia napádajú neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Obč. zákonníka, pričom za platný úkon považujú nájmné stanovené mestským zastupiteľstvom, tak odvolací súd je toho názoru, že samotné nájmné nie je právnym úkonom, pričom o nájmom rozhodoval kolektívny orgán obce - zbor poslancov, ktorí len zákonným spôsobom vytvárajú rozhodnutie orgánu obce. Preto nie je možné riešiť otázku neplatnosti nájmu. Krajský súd preto zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, pokiaľ rozhodoval o neplatnosti nájmného tak, že návrh zamietol.“.

Proti tomuto rozsudku podali sťažovatelia dovolanie.

Najvyšší súd v dovolacom konaní o podanom dovolaní sťažovateľov rozhodol tak, že uznesením sp. zn. 1 Cdo 89/2009 z 28. júla 2010 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 12 Co 7/2007-184 zo 14. februára 2007, pričom konštatoval, že

„Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia [§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), čo bol dovolacím dôvodom sťažovateľov, pozn.] rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi

znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. ...

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené zmenil tak, že žalobu zamietol, avšak z iných dôvodov vychádzajúcich zo skutočností, ktoré neboli predmetom konania pred súdom prvého stupňa (a teda aj z iných dôvodov, než z ktorých sa žalovaný ako odvolateľ domáhal zrušenia prvostupňového rozhodnutia), pričom s možnosťou iného právneho posúdenia veci účastníkov konania neoboznámil a tým žalobcom neposkytol reálnu možnosť sa k tomuto právnomu posúdeniu veci vyjadriť. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tak prekvapivé, opierajúce sa o právny záver vyvedený zo skutočností nehodnotených súdom prvého stupňa.

Takýmto postupom odvolací súd žalobcom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. Keďže táto vada konania je samostatným dovolacím dôvodom, dovolací súd bez toho, aby sa zaoberal aj ďalším uplatneným dovolacím dôvodom (zaujímať stanovisko k nemu by bolo predčasné), podľa § 243b ods. 2, 3 O. s. p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.“

Krajský súd v nadväznosti na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 89/2009 z 28. júla 2010, ktorým najvyšší súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 12 Co 7/2007-184 zo 14. februára 2007 a vec vrátil krajskému súdu, nariadil vo veci pojednávanie na 25. november 2010, na ktorom sa zúčastnili sťažovatelia a ich právny zástupca, ako aj právna zástupkyňa žalovaného (Mesta K.).

Sťažovatelia na tomto pojednávaní navrhli posúdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, pričom dôvody pre takéto rozhodnutie predložili písomne a poukázali na to, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi rozhodnutia najvyššieho súdu. V danom prípade však krajský súd podľa ich názoru nedodrжал tento princíp a tvrdili, že „našiel odvolacie dôvody pre žalovaného“. Krajskému súdu podali písomne formuláciu petitu na rozhodnutie. Sťažovatelia poukazovali aj na to, že pri „nájomnom“ ide o dvojstranný právny akt, a preto vyrubenie nájomného nemôže byť riešené jednostranným právnym úkonom.

Právna zástupkyňa žalovaného v tejto súvislosti poukázala na to, že právny zástupca sťažovateľov vo svojom vyjadrení „*chce napraviť nešťastnú formuláciu petitu*“. Tvrdila, že sťažovatelia nepreukázali, že došlo k zámene bytu z verejného záujmu na strane prenajímateľa, ale že „*práve to bolo konanie žalobcov, ktoré viedlo k zrušeniu pôvodného nájomného vzťahu a k uzatvoreniu nového*“, čo bolo následne riešené aj určením nájomného pre nový byt, pre ktorý sa určovala cena za jeho nájom podľa právneho predpisu; nejde podľa nej teda o jednostranný úkon určenia ceny nájmu, ako tvrdia sťažovatelia.

Krajský súd v nadväznosti na ústne pojednávanie vyhlásil 25. novembra 2010 uznesenie č. k. 12 Co 48/2010-248, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Žalobcovia sa v konaní domáhali určenia neplatnosti nájomného za užívanie bytu č. 10, stanoveného uznesením Mestského zastupiteľstva K. z 22. 5. 2001 č. 55/2001 a platobným výmerom MPBH K. vo výške 3.004,- Sk. Predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je (určovacia žaloba), sú po procesnej stránke skutočnosti, že účastníci majú vecnú legitimáciu a že na požadovanom určení je naliehavý právny záujem, ako to vyplýva z § 80 písm. c/ O. s. p., kde žalobou je možné uplatniť, aby bolo rozhodnuté najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Vecná legitimácia v konaní o určenie, či je tu právny vzťah alebo právo je, a má ju ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide, ak právnej sféry sa právny vzťah alebo právo týka. Naliehavý právny záujem je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo rozhodné právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Určovacie žaloby majú preventívnu povahu a majú za účel poskytnúť ochranu právneho postavenia žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení právneho vzťahu alebo práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Ak žalobca neposkytne súdu také tvrdenia a dôkazy, z ktorých by bol zrejmý aj jeho naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je to dôvod pre zamietnutie žaloby. Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení nie je dôvodom k zastaveniu konania alebo k odmietnutiu žaloby, ale k zamietnutiu žaloby. Ak zamietá súd určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého

právneho záujmu na takomto určení, je vylúčené, aby súd súčasne žalobu preskúmaval po vecnej stránke.

Nakoľko žalobcovia sa domáhajú určenia neplatnosti nájomného, stanoveného uznesením Mestského zastupiteľstva K., súd prvého stupňa mal posúdiť návrh v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., t. j. zistiť, aký majú žalobcovia naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti nájomného. Keďže súd prvého stupňa neskúmal naliehavý právny záujem na takejto žalobe u žalobcov ako podmienku pre rozhodnutie vo veci samej, bolo potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. V prípade zistenia naliehavého právneho záujmu súdom prvého stupňa je možné vec preskúmať aj po vecnej stránke.

Aby bola zachovaná dvojinštančnosť rozhodovania súdu, otázku naliehavého právneho záujmu musí prv vyriešiť súd prvého stupňa, či je naliehavý právny záujem na veci, a následne sa zaoberať aj vecou samou. Z tohto dôvodu bolo potrebné zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.“

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 12 Co/48/2010-248 z 25. novembra 2011 za kľúčový dôvod zrušenia označeného rozsudku okresného súdu považoval krajský súd skutočnosť, že sťažovatelia (žalobcovia) nepreukázali naliehavý právny záujem, ako to ustanovuje § 80 písm. c) OSP ako podmienku konania o určovacích žalobách, ktorou bola aj žaloba sťažovateľov (žalobcov), prostredníctvom ktorej sa domáhali o určenie neplatnosti stanovenej výšky nájomného. Okresný súd v odôvodnení označeného rozsudku síce konštatoval, že sťažovatelia sa v žalobe odvolávajú na naliehavý právny záujem, ale sám sa posúdením naliehavého právneho záujmu nezaoberal.

Sťažovatelia namietajú, že postup a rozhodnutie krajského súdu sú nezákonné, pričom podľa nich táto skutočnosť spočíva v tom, že

„1/ v celom zrušujúcom uznesení nie je ani zmienky o tom, z akého dôkazu či skutočnosti vyvodil odvolací súd záver, že prvostupňový súd sa nezaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu u žalobcov na podaní... žaloby...

2/ tvrdenie odvolacieho súdu... nielenže nemá oporu v súdnom spise, ale mu odporuje...“.

Podľa sťažovateľov tieto skutočnosti vyplývajú zo znenia odôvodnenia prvostupňového rozsudku, na ktoré poukazujú vo svojej sťažnosti:

„Z dôvodov právnej neistoty a sociálnej núdze podali procesnému súdu návrh na určenie neplatnosti výšky nájomného, pričom touto situáciou zdôvodňovali aj naliehavý právny záujem.“, resp.

„Súd uznal argumentáciu žalobcov, uznal, že ich žaloba je po práve a preto žalobe vyhovel.“

Z uvedeného dôvodu podľa názoru sťažovateľov *„nie je pravdivé tvrdenie odvolacieho súdu, že prvostupňový súd neskúmal naliehavý právny záujem žalobcov na podaní tejto žaloby“*, a preto podľa nich *„odvolací súd... konal a postupoval a rozhodol nespravodlivo, keď zrušil prvostupňový rozsudok z neexistujúceho dôvodu...“*, napriek tomu, že *„neexistoval zákonný dôvod na zrušenie prvostupňového rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie“*.

Článok 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Ústavný súd zohľadňujúc svoju doterajšiu judikatúru pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a uplatňovania s ústavou, respektíve s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov len v prípade, ak v konaní, ktoré predchádzalo ich vydaniu, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené

závery boli zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04).

Ústavný súd po preskúmaní namietaného rozsudku krajského súdu nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by označené rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd uviedol zákonný dôvod, a to preukázanie potreby naliehavého právneho záujmu, ktorého absencia je všeobecne akceptovateľným dôvodom na zamietnutie určovacej žaloby. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie ústavne akceptovateľným spôsobom, ktorý má svoj základ v zákonnej úprave, preto napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne. Z rozsudku prvostupňového súdu nevyplýva, že by sťažovatelia preukázali naliehavý právny záujem a že by bol predmetom posudzovania okresného súdu. Na tomto základe krajský súd zrušil označený rozsudok okresného súdu.

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania; preto nemožno považovať vyhoviecie návrhu jedného z účastníkov konania pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv druhého účastníka (I. ÚS 3/97).

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením krajského súdu č. k. 12 Co 48/2010-248 z 25. novembra 2010 a namietaným porušením (prípadne odoprením či odňatím) základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd zistil, že po vrátení veci okresnému súdu bol nariadený termín pojednávania na 8. marec 2011, na ktorom sťažovatelia oznámili, že podali sťažnosť ústavnému súdu. Z tohto dôvodu okresný súd konanie 6. mája 2011 prerušil do rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, čo vytvára priestor na to, aby sa sťažovatelia mohli v ďalšom konaní domáhať zákonom ustanoveným spôsobom ochrany svojich práv.

2. Sťažovatelia ďalej namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 48/2010.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu základného práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty.

Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03), resp. k právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v sťažnosti namietajú postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 48/2010 o odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 3 C 269/02-140 z 24. marca 2004, v ktorom podľa nich krajský súd porušil ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo samotnej sťažnosti sťažovateľov, ako aj zistenia ústavného súdu vyplýva, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Co 48/2010 rozhodol uznesením č. k. 12 Co 48/2010-248 z 25. novembra 2010 o predmetnom odvolaní sťažovateľov tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že krajský súd rozhodnutím vo veci ešte pred dorúčením sťažnosti sťažovateľov ústavnému súdu, t. j. pred 9. februárom 2011 vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľov, pričom rozhodnutie krajského súdu bolo doručené okresnému súdu 3. januára 2011 a sťažovateľom bolo doručené 19. januára 2011, a preto už označený súd nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať základné práva označené sťažovateľmi.

Keďže sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní sťažnosťou, ktorá bola ústavnému súdu doručená 9. februára 2011, t. j. v čase, keď krajský súd už vo veci nekonal, a preto k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru už nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd nad rámec odôvodnenia k veci uvádza, že vzhľadom na viazanosť petitom sťažnosti a na skutočnosť, že sťažovatelia boli v konaní zastúpení advokátom, sa ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2012